

MONGOLIA

Suprafață

1.565.000 km²

Așezare geografică

41°30'–52°10' N, 88°10'–119°40' E

Populația

2.156.000 locuitori

Densitatea populației

1,3 locuitor/km²

Capitala și cel mai mare oraș

Ulan Bator, 600.500 locuitori

Limbi

peste 90% din populație vorbește mongola Khalka, una dintre limbile mongole

Produse importate

bunuri de consum, piese de mașini, combustibili, produse chimice, produse alimentare, materii prime

Produse exportate

vite, cai, lână, carne, fluorină, metale neferoase

Moneda oficială

tugrik (1 tugrik = 100 mongos)

Produsul intern brut

1.860.000.000 dolari SUA

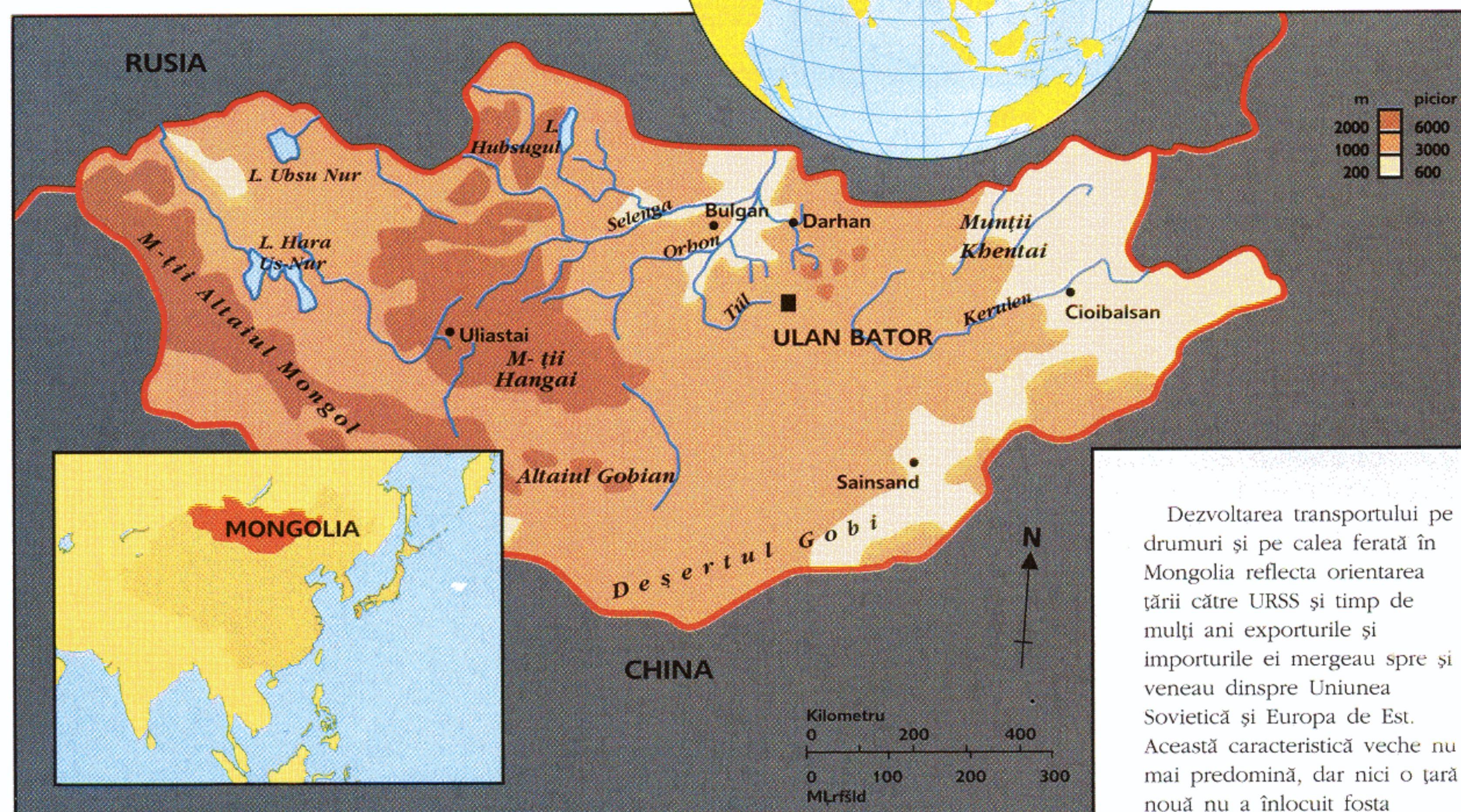
Forma de stat

republică populară

CARACTERISTICI GEOGRAFICE

Repubica Mongolia (cunoscută mai demult ca Mongolia Externă și Repubica Populară Mongolia) din estul Asiei Centrale este una dintre cele mai puțin populate țări ale lumii. Ea are o graniță de 3.000 km cu Rusia în nord și o graniță foarte scurtă (150 km) cu Kazahstan în vest. Are o suprafață totală de uscat de 1.565.000 km², aproximativ egală cu cea a statului Alaska din SUA, și o populație de 2.156.000 de locuitori.

Aproape întregul teritoriu al Mongoliei este situat la o înălțime de peste 1.000 de metri peste nivelul mării. Ea este așezată pe Platoul Asiei Centrale și se întinde în vestul Munților Altai, ale căror vârfuri permanente înzăpezite ating peste 4.300 de metri. Aceștia includ Muntele Monch Chajrchan (4.362 metri), cel mai înalt vârf din țară. La est de Munții Altai este o depresiune cu peste 300 de lacuri care înconjoară un bazin fertil drenat de râurile Selenge și Tuul. În colțul sud-estic al acestui bazin se găsește Ulan Bator (Ulaanbaatar), capitala și centrul comercial al Mongoliei. (Lanțul muntos Khentai, la nord-est de capitală, este mai puțin înalt.) Partea nordică a Deșertului Gobi acoperă Mongolia de sud și de sud-est. Cea mai mare parte a Mongoliei se află într-o zonă seismică activă, iar cutremurele sunt un lucru obișnuit în toată țara.

CLIMA

Mongolia are o climă continentală aspră, cu veri scurte și blânde, din mai până în septembrie, și ierni lungi, când temperaturile pot să scădă sub -50°C. Temperaturile medii variază mult, de la -26°C în ianuarie la 16°C în iulie la Ulan Bator. Ploile sunt foarte variabile și ploile torențiale bruște provoacă adesea inundații. Cantitatea anuală de precipitații variază de la circa 460 mm în munți, la circa 100 mm în Deșertul Gobi. Mongolia este cunoscută pentru zilele sale senine, însorite, în medie circa 240 pe an.

RESURSELE

Deși o mare parte a regiunii Gobi este deșert nisipos, există și regiuni oștigătoare de semideșert care asigură loc de pășunat pentru un număr mare de oi, capre, cămile, cai și câteva vite. Vegetația de stepă a țării susține un septel total de circa 25 de milioane de animale. Cuprul și molibdenul sunt exploatați la Erdenet și se exploatază și puțin cărbune. Există rezerve de petrol, deși în prezent nici una nu esteexploatați. Există zăcăminte mari de fosfat lângă Lacul Khubsugul, dar acestea sunt în cea mai mare parte neexploatați, datorită preocupărilor recente pentru daunele aduse mediului.

POPULAȚIA

Aproximativ 90% din populație sunt mongoli, din care principalele grupe sunt Khalka (75%) și Oirats

(mongoli de vest, 15%). Există și o minoritate mongolă Buryat, dar cazaci sunt cei mai importanți dintre grupările etnice mai mici ale națiunii. Cazaci sunt un popor turcic care trăiește în principal în vest și alcătuiește circa 5% din populație. Mulți cazaci au emigrat în Kazahstan, după ce acesta și-a obținut independența în 1991. Limba mongolă se scrie cu alfabetul chirilic din 1940. Reintroducerea scrierii tradiționale, care seamănă cu arabica dar e scrisă pe verticală, este printre primele schimbări dorite de naționaliștii contemporani.

RELIGIA

Majoritatea mongolilor au practicat budismul tibetan până când guvernul comunist a pornit o viguroasă campanie antireligioasă, în anii 1937-39, care l-a eradicat. Religia budistă nominală, și în mare parte superficială, permisă în anii de după al doilea război mondial s-a bucurat de o revenire semnificativă începând cu 1990 și este un punct focal al naționalismului mongol reînviat. Deși o prevedere constituțională ce proclama budismul drept religia de stat a Mongoliei nu s-a adoptat în 1991, au apărut semne de revigorare religioasă.

Aproape jumătate din populația urbană este concentrată în Ulan Bator. Creșterea populației a fost rapidă în ultimele decenii și peste jumătate din toți mongoli au sub 15 ani. De la căderea

comunismului, sistemul educațional și programele de bunăstare medicală și socială ale Mongoliei au început să treacă prin schimbări revoluționare.

ECONOMIA

În mod tradițional, mongolii erau nomazi care trăiau în principal în corturi circulare și își păsteau turmele de capre, oi, cai, vaci și cămile. După 1952, comuniștii au înființat colective de creștere a animalelor și ferme mari, conduse de stat, pentru cultivarea cerealelor. Aceasta a grăbit procesul colonizării, dar el nu s-a înrădăcinat complet în psihicul națiunii: mulți păstorii și familiile lor își păstrează corturile și continuă să se mute de la o pășune la alta în funcție de schimbarea anotimpurilor.

Statutul de membru al blocului comunista a oferit Mongoliei ajutor din partea țărilor socialiste, dar acesta a fost întrerupt în 1991, o dată cu prăbușirea Uniunii Sovietice. De atunci, Mongolia a revenit la privatizare și economie de piață.

În prezent, deși economia rămâne predominant bazată pe turmele de animale (principalele exporturi ale țării sunt cele de lână, piei și blănuri de animale, și produsele secundare ale altor animale), există acum o infrastructură industrială care este permanent întărită de dezvoltarea industriei cărbunelui și electricității.

Dezvoltarea transportului pe drumuri și pe calea ferată în Mongolia reflectă orientarea țării către URSS și timp de mulți ani exporturile și importurile ei mergeau spre și veneau dinspre Uniunea Sovietică și Europa de Est.

Această caracteristică veche nu mai predomină, dar nici o țară nouă nu a înlocuit fosta Uniune Sovietică drept principal partener de comerț al Mongoliei. Sfârșitul

transporturilor rusești de petrol, eliminarea subvențiilor sovietice și insistența Rusiei că Mongolia ar avea către ea o imensă datorie acumulată, au fost factori care, combinați cu termeni limită de plată impuși de Fondul Monetar Internațional, au făcut tranziția Mongoliei la o economie de piață liberă foarte dificilă. Se dezvoltă comerțul cu China, Japonia și Coreea de Sud și se speră că țara ar putea avea zăcăminte de petrol mari. Mongolia primește și ajutoare în hrană și medicamente și puține investiții din partea SUA și a Europei de Vest.

GUVERNUL

Mongolia este o republică, cu începuturile unui sistem multipartit. Partidul Popular Revoluționar Mongol (PPRM), dominant, mai demult un partid comunista tipic de monopol, continuă să existe, dar a abandonat comunismul, nu mai joacă un rol în conducere și nu detine monopolul puterii politice. Sub o nouă constituție, intrată în vigoare în anul 1992, numele țării a fost schimbat din Republica Populară Mongolia în Republica Mongolia, după care socialismul a fost oficial abandonat. Un președinte și membrii unei legislaturi unicamere, Marele Hural al Poporului, sunt aleși direct pe cinci ani. Primul ministru are rolul de conducător al guvernului.